

Съпоставително езикознание

2011 (XXXVI), № 2

Съдържание

Янко БЪЧВАРОВ - Списание „Съпоставително езикознание“ на път към зрелостта (ретроспективен поглед, еволюция, постижения и перспективи) // 5

В статията проследява се 35-годишната история на списанието „Съпоставително езикознание“ – негово появяване в 1976 г., неговата еволюция до днешното негово състояние. Указани са: основните цели, които редколегията поставя пред себе си; реферативни справочници, в които се говори за списанието; отзиви за него от чужбина; издадени монотематични номера и появили се рубрики. Кратко са разглеждани някои от най-важните статии, вносящи принос в науката; статии по повод юбилеи (300), некролози (100) и рецензии (1600). Съобщава се за избор на Международен редакционен съвет и за предоставяне на читателите на списанието достъп до интернет (www.slav.uni-sofia.bg/Pages/contrastive.html). Описана е работата и оценяват се заслугите на първите главни редактори – професора Светомир Иванчев (1976–1991) и професора Живко Бояджиев (1992–2007). Представена е съставената заново „Анотирана библиография (1976–2009)“ на списанието (съдържаща 3940 заглавия), при което се посочва броят на публикациите по отделни езици (над 50) и автори (750 български и 440 чужди). Планират се перспективи за бъдещото развитие на списанието.

The article traces the 35-year-long history of the journal since its foundation in 1976 and outlines its evolution through the years. It presents the main goals pursued by the editorial board, the presence of the journal in bibliographies and reference books, comments about it abroad, special monothematic issues and the rubrics it maintains. Special attention is given to some of the outstanding articles published, memoirs reflecting the human history of Bulgarian linguistics, articles dedicated to anniversaries (300), obituaries (100), and book reviews (1600). The establishment of an international advisory board is noted and the address for access to the journal in the Internet is listed: <http://www.slav.unisofia.bg/Pages/contrastive.html>. An evaluation is made of the work and achievements of the first two editors-in-chief Prof. Svetomir Ivančev (1976–1991) and Prof. Živko Bojadžiev (1992–2007). The newly published *Annotated Bibliography of Contrastive Linguistics (1976–2009)* is also presented, which contains 3940 titles dealing with over 50 languages and authored by 750 Bulgarian and 440 foreign linguists. Some of the prospects for future development are also touched upon.

Съпоставителни изследвания

Людмила УХЛИРЖОВА (Прага) – Общност и многообразие на словоред на клитиките (Съпоставително изследване на българския и чешкия език). Част II // 20

Изследването предлага съпоставяне на клитиките в българския и чешкия езици. Обръща се внимание на фонологичните (просодичните) и синтаксичните особености, за да се установят основните разлики между чешкия език, в който се спазва вакарнагелова позиция, и българския, в който клитиките обикновено примыкаят към глагола. Привежда се теоретична модель на синтаксиса на зависимостите. Изследването се дели на четири части. Първата част разглежда теоретичните въпроси, касаещи същността на клитиките и неговите общи свойства; втората разглежда правилата за разположение на клитиките в българския език в съпоставяне с чешкия; третата обръща внимание на особени случаи на примыкание на клитиките и четвъртата, последната, разглежда случаи, намиращи се на граница между афиксом и клитиком.

The systems of clitics in Bulgarian and Czech are compared. Both phonological (prosodic) and syntactic features are taken into consideration to capture the main differences between Czech, which is – mainly – a Wackernagel-position language, and Bulgarian, which is – basically – verb-adjacent. The theoretical framework for the comparison is dependency syntax. The study is divided into four parts. In Part I some open theoretical questions concerning the concept of clitics as well as of their

general properties are discussed; in Part II the author will describe the main distribution rules of clitics in Bulgarian as compared to Czech; in Part III she will deal with more special cases of placement of clitics in both languages, and finally, in Part IV some typical cases „on the border“ between affixes and clitics will be mentioned. Дискусии, обзори и научни съобщения

Дискусии, обзори и научни съобщения

Мира КОВАЧЕВА – За жаргона интердисциплинарно // 32

В западной и болгарской литературе в существующих дефинициях явления на первый план выдвигаются различные аспекты жаргона. Однако в многообразии характеристик наблюдается непоследовательность. В статье указываются некоторые противоречия и делается попытка показать, что весь набор характеристик в сущности описывает два явления: а) создание жаргонной лексики, которое всецело принадлежит речи и представляет собой вид языкового поведения; б) употребление жаргонной лексики в качестве языкового репертуара определённого регистра в языке. Ключевым фактом в поддержку разграничения является то, что менее 10 процентов жаргонной лексики, созданной в речи, становится частью разговорного языка. Носители жаргонной лексики – это значительно большая группа, обычно отличная от её создателей.

Various aspects of slang are placed in the focus of the numerous existing definitions of the phenomenon in Western and Bulgarian sources. Some of the mentioned characteristics, however, seem to be incompatible with each other. The article points to such inconsistencies and offers as a solution to associate the conflicting features to two different phenomena, or stages, in the life of slang vocabulary: a) the formation of slang, which belongs strictly to speech and is a type of language behaviour, and b) the use of slang as just one of the possible registers available in language. A crucial fact supporting the distinction is that less than mere 10 percent of the slang vocabulary in speech penetrates the colloquial style of language. The speakers of b) are by default different from the speakers of a), and greatly outnumber them.

Alexandra BAGASHEVA – Why do we stonewall about compound verbs // 49

В настоящей статье мы пытаемся найти объяснение отсутствия аналитического интереса к сложным глаголам (композиатам) в литературе по словообразованию. Вопросы о судьбе сложных глаголов рассматриваются в свете понятий об экзоцентричности сложных слов, когнитивного подхода при анализе сложных слов и проблем при рассмотрении природы „обоснования“ познания. Сформулирована гипотеза о когнитивной эффективности сложных глаголов и об их неизбежности в качестве конструктивных компонентных (а не лексикализованных) понятий при концептуализации сложных существительных, даже когда в словообразовательной семье нет лексикализованного глагола. Не оспаривая некомпозитивного словообразовательного происхождения некоторых глаголов, являющихся результатом конверсии или обратной деривации, сложные глаголы описываются как реальные коммуникативные единицы, семантические, когнитивные и коммуникативные свойства которых заслуживают внимания лингвистов. Когнитивное обоснование сложных глаголов кажется парадоксальным, если иметь в виду тот факт, что они являются сложными сценическими структурами, результатом концептуального смешения, а человеческое сознание стремится к достижению максимального коммуникативного эффекта с минимальными когнитивными усилиями.

In the present paper an explanation is sought for the analytical neglect surrounding compound verbs (CVs) against the background of extensive research devoted to nominal compounding. The question is framed within debates of exocentricity, creativity, cognitive approaches to analyzing compounding and compounds and the problematization of the nature of grounding of cognition. A hypothesis is formulated about the cognitive cost-effectiveness of compound verbs in backstage cognition and a claim is made of their necessary existence as constructional components in the conceptualization of nominal compounds. Admitting the „not genuine“ compositional origin of some compound verbs, linguists still need to analyze the constraints that preclude back-derivation and conversion in many instances of verbo-centric nominal compounds. The cognitive rationale of CVs sounds paradoxical: the human mind strives for simplification while CVs are extremely complex cognitive structures. Studying the

peculiar critical and linguistic existence of compound verbs seems a promising venue for further research.

Из историята на езикознанието в България

Димитър ВЕСЕЛИНОВ – Из кореспонденцията на Владимир Георгиев // 72

Рецензии и анотации

Е. Иванова. Сопоставительная болгарско-русская грамматика. Т. 2. Синтаксис (Иванка ВАСЕВА) // 75

А. Липовска. Русско-болгарская лексикография: традиции и тенденции развития (Маргарита МЛАДЕНОВА) // 79

Мови та культури у новій Європі: контакти і самобутність (Райна КАМБЕРОВА) // 82

М. Pančiková. Rozvojové tendencie poľskej a slovenskej lexiky na prelome tisícročia. Vybraná problematika. Substantíva (Радост ЖЕЛЕЗАРОВА) // 84

Русский язык и культура в зеркале перевода, 2008; Русский язык в современном мире: традиции и инновации в преподавании русского языка как иностранного и в переводе, 2009 (Илияна ВЛАДОВА) // 87

D. Yankova. The Text and Context of European Directives. Translation Issues in Approximating Legislation (Амелия МАРЕВА) // 93

П. Осенова. Именните фрази в българския език (Йовка ТИШЕВА) // 99

Südosteuropa – Studien 73: The Pomaks in Greece and Bulgaria (A model case for borderland minorities in the Balkans) (Ана КОЧЕВА) // 104

R. Froschauer. Genus im Althochdeutschen. Eine funktionale Analyse des Mehrfachgenus althochdeutscher Substantive (Марин ПЕТКОВ, Велико Търново) // 109

M. Šekli. Zemljepisna in osebna lastna imena v kraju Livek in njegovi okolici (Найда ИВАНОВА) // 113

Paroles sur la langue. Etudes linguistiques et littéraires. Mélanges offerts au Professeur Christina Heldner à l'occasion de son départ à la retraite (Анна ЛАЗАРОВА) // 117

Хроника

Лучия АНТОНОВА-ВАСИЛЕВА – Първа конференция на Комисията по диалектология при Международния комитет на славистите // 120

Росица ДЕКОВА – Две балкански конференции, посветени на компютърната обработка на езика // 123

In memoriam

Биляна ВАСИЧ (Ниш – София) – Милка Ивич (1923–2011) // 125

Мариана МАНДЖУЛЯ (Букурещ) – Георге Михъила (1930–2011) // 127

Содержание

Янко БЫЧВАРОВ – Журнал „Сопоставительное языкознание“ и его путь к зрелости (ретроспективный взгляд, эволюция, достижения и перспективы) // 5

Сопоставительные исследования

Людмила УХЛИРЖОВА (Прага) – Общее и многообразие в порядке примыкания клитик (Сопоставительное исследование болгарского и чешского языков). Часть II // 20

Дискусии, обзори и научные сообщения

Мира КОВАЧЕВА – Интердисциплинарный взгляд на жаргон // 32

Alexandra BAGASHEVA – Why do we stonewall about compound verbs // 49

Из истории языкознания в Болгарии

Димитр ВЕСЕЛИНОВ – Из переписки Владимира Георгиева // 72

Рецензии и аннотации

Хроника

In memoriam

Contents

Janko BĀČVAROV – Contrastive Linguistics Approaching Maturity (A Retrospective, Evolution, Achievements and Prospects) // 5

Contrastive Studies

Ludmila UHLÍŘOVÁ (Prague) – Similarity and Diversity in the Order of Clitics (A Bulgarian-Czech Contrastive Study). Part II // 20

Discussions, Notes and Review Articles

Mira KOVATCHEVA – An Interdisciplinary Approach to Slang // 32

Alexandra BAGASHEVA – Why do we stonewall about compound verbs // 49

Towards the History of Linguistics in Bulgaria

Dimităr VESELINOV – From Vladimir Georgiev's Correspondence // 72

Reviews and Annotations

Varia

In memoriam